

Sázkové hry a loterie

V odvětví se ročně protočí kolem 130 miliard

V naší zemi jsou sázkové hry a loterie dlouholetým tématem. Jejich negativní vliv na hráče a jejich okolí není nezanedbatelný. O tom, k jakým zásadním změnám v této oblasti dochází, jsem hovořil s Karlem Blahou, ředitelem odboru Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi Ministerstva financí.

Jiří Chum

Jak hodnotíte své dosavadní působení ve funkci ředitele odboru, který má na ministerstvu na starosti oblast loterií a sázkových her?

Ohlédnou-li se nazpátek, musím v první řadě poděkovat kolegům z odboru, bez jejichž maximálního nasazení by se nám určitě nemohlo podařit zvládnout všechny zásadní úkoly, před které nás vláda postavila svým programovým prohlášením. Jenom pro oživení připomenu, že vláda se zavázala k zefektivnění výběru daní u loterií a podobných her a zamezení daňových úniků z provozu nelegálních loterií a her na internetu. Aby bylo možné tyto cíle naplnit, bylo nutné připravit zcela novou komplexní právní úpravu hazardních her. Pustili jsme se do tohoto úkolu s maximální pokorou a obezřetností. Regulujeme odvětví, kde se ročně protočí kolem stotřiceti miliard korun. Do veřejných rozpočtů z něho plynou příjmy ve výši zhruba osmi miliard korun.

Inspirovali jste se některou zahraniční dobrou praxí?

Zaujaly nás zkušenosti získané zejména v severských státech, především v Dánsku. Vsadili jsme na osvědčenou metodu „evidence based policy making“, tedy na utváření postupů založených na důkazech, a připravovanou legislativu jsme opřeli o robustní analytický rámec. Ten v rámci legislativního procesu výborně obstál i před Komisí pro hodnocení dopadů regulace, která je součástí Legislativní rady vlády.

Jaké budou hlavní legislativní výstupy?

Po úspěšném schválení vládou čekají nyní v Poslanecké sněmovně na projednání návrhy zákonů o hazardních hrách, o dani z hazardních her a zákon, kterým se mění další související zákony. Jejich hlavní filozofií je sní-

žit dostupnost nabídky takzvaného „land based hazardu“, která je podle dostupných studií jedním z rozhodujících faktorů majících vliv na vznik závislosti. Připomenu, že podle studie, kterou si nechalo Ministerstvo financí zpracovat u významného českého vědeckého pracoviště, je možné negativní externality spojené s byznysem hazardních her kvantifikovat ve výši čtrnácti až šestnácti miliard korun. Naším cílem je z této částky alespoň část ukrojit, ale zároveň nevytvořit situaci, která by významně nahrála provozovatelům nelegálního hazardu. Hranice je nesmírně tenká. Věříme, že náš návrh byl natolik poctivě a pečlivě prokonzultován se všemi dotčenými subjekty, že k naplnění tohoto rizika nedojde.

„V současnosti také uvažujeme o tom, jak co nejefektivněji využít dostupná data o vývoji počtu rizikových hráčů k prevenci a léčbě závislosti.“

Podaří se zamezit daňovým únikům z provozu nelegálních loterií a her na internetu?

To je další výzva, před kterou jsme byli postaveni. Domnívám se, že i tento úkol se nám podařilo úspěšně koncepčně vyřešit. Podle různých odhadů přicházíme v současné době na dani přibližně o jednu miliardu. Důvodem jsou sázky našich spoluobčanů u zahraničních provozovatelů, a to i přes riziko postihu až do výše deseti milionů korun. Do státního rozpočtu tyto společnosti neodvádí z prosázených prostředků žádné daně. Nový zákon umožní zahraničním provozovatelům požádat o licenci. Pokud zahraniční provozovatelé této možnosti nevyu-

žijí, budou umístěni na černou listinu (black list) a jejich nabídky sázkových her na webových stránkách budou blokovány. Aby eliminace nelegální nabídky byla účinná, navrhuje se zároveň blokáce plateb. Otevřením trhu zahraničním provozovatelům dojde k naplnění posledního ze závazků uvedeného v programovém prohlášení vlády.

Provozovatelé loterií a sázkových her, a dokonce i zástupci některých obcí, argumentují tím, že přílišná restrikce nahrává nelegálnímu hazardu. Co si o tom myslíte?

Byla by to pravda, pokud by byl zákon napsán příliš restriktivně a pokud by byl orientován regulatorně pouze na legální provozovatele. Není tomu tak. Zákon je koncipován jako vyvážený. Jeho vyváženost spočívá na jedné straně v ochraně patologických hráčů a na druhé straně v mechanismech, které zamezí vzniku černého trhu, a pakliže se objeví, v jeho potlačení nebo eliminaci. Zákon obsahuje celou řadu dalších opatření, kterým se už nescíslněkrát věnoval tisk. Pro zamezení výskytu černých heren, respektive nelegální nabídky, je zákonem významně posílena pravomoc Celní správy ČR, na kterou přechází státní dozor. Celní správa bude moci ukládat daleko vyšší pokuty, ale zároveň bude disponovat pravomocí vstupu do černých heren při podezření, že v nich dochází k nelegálním aktivitám. Samozřejmostí bude možnost zabavování nelegálně provozovaných automatů. Posílena bude zároveň pravomoc obecní i státní policie.

Můžete být konkrétnější?

Například za provozování hazardních her bez řádného povolení nebo za pomoc poskytnutou v souvislosti s tímto provozováním budou moci být sankcionovány fyzické osoby, a to až

do výše jednoho milionu korun. Horní hranice pokut, které budou hrozit právníkům osobám, bude zvýšena ze současných deseti milionů korun na padesát milionů. To bude za nejzávažnější porušení zákona, za které lze považovat například umožnění účasti na hazardní hře osobě mladší 18 let nebo provozování hazardní hry bez řádného povolení nebo ohlášení. V oblasti hazardních her provozovaných prostřednictvím internetu se nelegální nabídka řeší především formou blokace nepovolených internetových her a blokace plateb u nepovolených internetových her. Za významnou považuji rovněž úpravu zákona o dani z hazardních her, podle které je poplatníkem daně i nelegální provozovatel hazardních her.

Jak budete řešit reklamu na nepovolené hazardní hry?

Ačkoliv řešení tohoto problému se věnuje jeden ze změnových zákonů, překotný vývoj v legislativě nás předběhl. Aktuálně je platná a účinná novela zákona o regulaci reklamy. V minulosti za obsah reklamy neodpovídal provozovatel média, ale zadavatel. Novela rozšířila okruh osob s odpovědností za šíření nepovolených nebo neoznámených loterií. Provozovatel média za určitý obsah reklamy odpovídá a v případě propagace loterie musí předem ověřit, zda je či není loterie povolená. Postih za zpracování, zadání a šíření reklamy na nepovolené loterie a jiné podobné hry je nyní v kompetenci Celní správy ČR.

Žijeme v elektronické době a hazard se postupně přesouvá do online prostoru. Chystáte nějaké opatření pro zlepšení dozoru i v této oblasti?

V zájmu efektivní správy, a zjednodušení a zefektivnění dozoru a ochrany

účastníků hazardních her bude Ministerstvo financí Informační systém provozování hazardních her. Bude obsahovat zejména údaje o provozovatelích, hazardních hrách, účastnících hazardních her, technických zařízeních, herních prostorech a dozorové činnosti.

Bude informační systém propojen s nějakými dalšími systémy nebo rejstříky?

Počítáme s napojením na základní registr obyvatel a dále na informační systém evidence obyvatel, informační systém cizinců, rejstřík vedený Ministerstvem práce a sociálních věcí a insolvenční rejstřík.

Součástí informačního systému budou i herní data od provozovatelů a od hráčů. Kdo všechno bude mít přístup k datům shromažďovaným tímto systémem? Jak budou chráněny osobní údaje hráčů?

Počítáme s tím, že každému hráči bude po registraci u provozovatele přidělen anonymní identifikátor, pod kterým budou vedena příslušná herní data. S výjimkou samotného hráče a jednotlivých provozovatelů tak běžní uživatelé systému nebudou mít možnost tyto autentizační prvky dešifrovat a identifikovat pod nimi jména konkrétních hráčů. A provozovatelé mají údaje o svých klientech ve svých informačních systémech již dnes.

Budou veřejně dostupná statistická herní a finanční data? Počítáte s využitím herních dat pro adiktologické účely?

V první řadě bych rád všechny ujistil, že v žádném případě nehodláme prolomit anonymitu hráčů a nebudeme se pouštět na tenký led ochrany osobních údajů. Pokud budeme pracovat s určitými daty, například pro statistické účely, budou vždy agregovaná. V současnosti také uvažujeme o tom, jak co neefektivněji využít dostupná data o vývoji počtu rizikových hráčů k prevenci a léčbě závislostí. Ve spolupráci s odborníky aktuálně zpracováváme analýzy na toto téma. Kromě způsobu nastavování sebeomezujících opatření ze strany hráčů také diskutujeme o systému automatizovaně generovaných a zasílaných informací těm hráčům, jejichž herní aktivita vykazuje kombinaci určitých parametrů. Předpokládáme také užší spolupráci s provozovateli, odbornými institucemi i obcemi pro lepší zacílení preventivních kampaní.

Přesuňme se od budoucí právní úpravy a smělých technických vizí k všední současnosti. Provozovatele i obce by mohlo zajímat, jaký je hlavní impuls Ministerstva financí, na jehož základě zahajuje správní řízení o zrušení povolení?

Předně je nutné, aby obce plnily svoji

zákonnou povinnost stanovenou loterním zákonem a do patnácti dnů od jejich schválení zastupitelstvem zasílaly své obecně závazné vyhlášky Ministerstvu financí. Není v silách Ministerstva financí dennodenně prohlížet úřední desky všech obcí a měst a vyhledávat nové vyhlášky. Po posouzení vyhlášky Ministerstvo financí zahájí správní řízení o zrušení povolení, která jsou v rozporu s touto vyhláškou. Ministerstvo tak činí celoplošně, tedy ve všech případech, kdy byl po posouzení vyhlášky zjištěn případný rozpor. V tomto směru tak Ministerstvo financí činí z moci úřední, není nutné v předmětné věci podávat podněty k zahájení správních řízení. Nutné je, jak jsem zmínil, aby obce plnily svou zákonnou povinnost a své vyhlášky zasílaly Ministerstvu financí.

Jakými prostředky se obce mohou podílet na vedených správních řízeních? Mohou jejich průběh nějak urychlit?

Ve správních řízeních o zrušení povolení mají obce postavení dotčených orgánů. To znamená, že o zahájení těchto řízení se dozví doručením oznámení o zahájení řízení do své datové schránky. Součástí oznámení o zahájení řízení je výzva k poskytnutí všech informací důležitých pro správní řízení, zejména pak informací týkající se jakýchkoli úprav stávající zvolené regulace. Stejně tak bude dotčený orgán informován o ukončení správního řízení o zrušení povolení, kdy mu je odesláno rozhodnutí o zrušení do datové schránky. Průběh správních řízení obce nemohou žádným způsobem urychlit. Ministerstvo financí musí ve správních řízeních postupovat v souladu s právními předpisy České republiky a umožnit uplatňování všech procesních práv účastníků řízení (provozovatelů) a dotčeného orgánu. V opačném případě by nemusel postup Ministerstva financí v uvedených správních řízeních obstát při následném soudním přezkumu, protože by nebyl v souladu s právními předpisy a všemi zása-

FOTO: RADOSLAV BERNAT 3x

Mgr. Karel Blaha (*1978)

po absolvování Univerzity Karlovy pracoval na různých pozicích ve státní správě. Působil na Ministerstvu vnitra, na Úřadu vlády a od března 2014 pracuje na Ministerstvu financí na pozici ředitele odboru Státní dozor nad sázkovými hrami a loterieriemi.

dami zakotvenými ústavním pořádkem České republiky.

Z jakého důvodu dochází k provozování loterií na území obce i v objektech, kde je to zakázané obecně závaznou vyhláškou?

Důvodem je skutečnost, že provozovatelé loterií nadále disponují platnými povoleními k provozování loterií, a to až do doby, než je jim toto povolení pravomocným rozhodnutím o zrušení odebráno. Nad to musím upozornit na nálezh Ústavního soudu Pl. ÚS 22/11 dne 27. září 2011, který tento stav potvrzuje. Uvádí, že nerespektování obecně závazné vyhlášky není obec oprávněna vůči provozovatelům sankcionovat. Ti jednájí v důvěře v existující a dosud

platné akty státu, tedy v povolení vydaná Ministerstvem financí.

Pokud obecně závazná vyhláška obsahuje přechodné ustanovení, kdy Ministerstvo financí zahájí správní řízení o zrušení povolení?

V případě, že obecně závazná vyhláška obce obsahuje přechodné období, je Ministerstvo financí oprávněno zahájit správní řízení o zrušení povolení k provozování loterií až den následující po uplynutí tohoto přechodného období. Například tedy pokud bylo přechodné období do 31. prosince 2014, je Ministerstvo financí oprávněno zahájit správní řízení o zrušení povolení až počínaje dnem 1. ledna 2015. ■